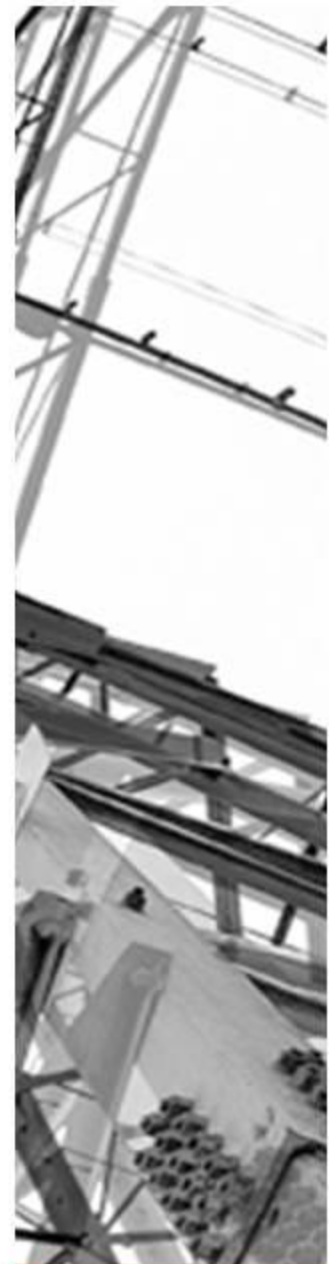

Dynamická stabilita a důsledky jejího porušení

Martin Pistora
specialista

Druhy stability

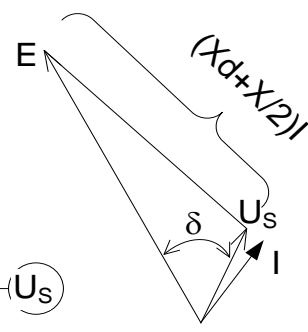
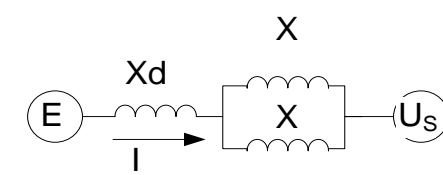
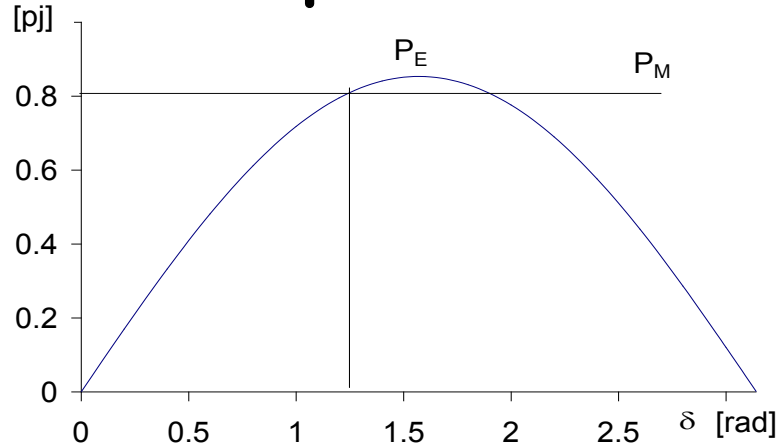
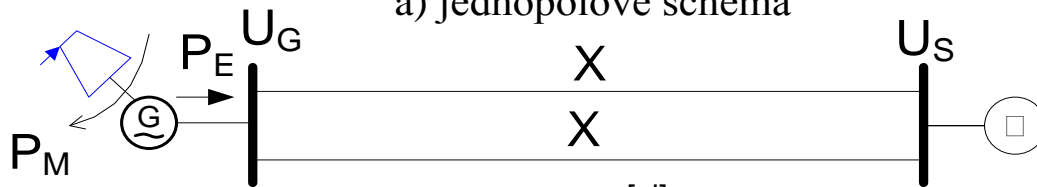
Úhlová stabilita

- Schopnost stroje pracovat synchronně se sítí
- Ovlivněna:
 - zkratovým výkonem soustavy,
 - parametry generátoru.
- Nalezení ustáleného stavu po poruše ovlivňuje:
 - buzení generátoru (zejména),
 - regulace turbíny.

Úhlová stabilita

a) jednopólové schéma

b) náhradní schéma

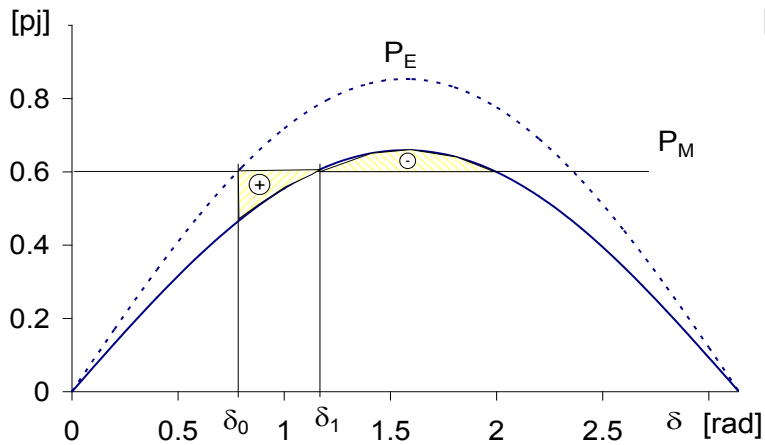
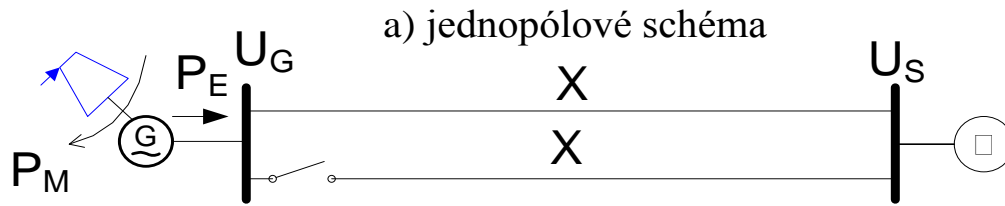
c) vektorový diagram

d) výkonová charakteristika

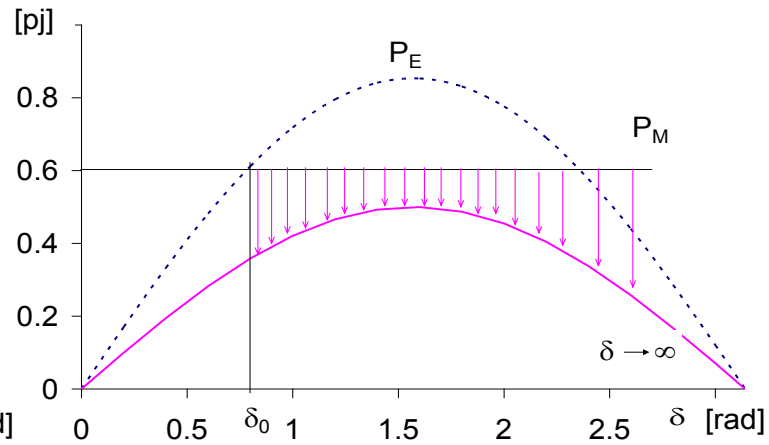
$$P_E = \frac{E * U_S}{X_\Sigma} * \sin \delta$$

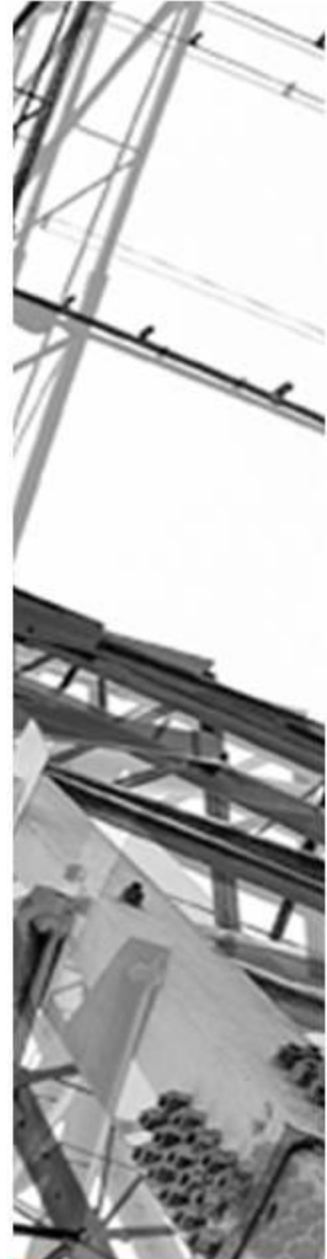
Úhlová stabilita – oslabení sítě

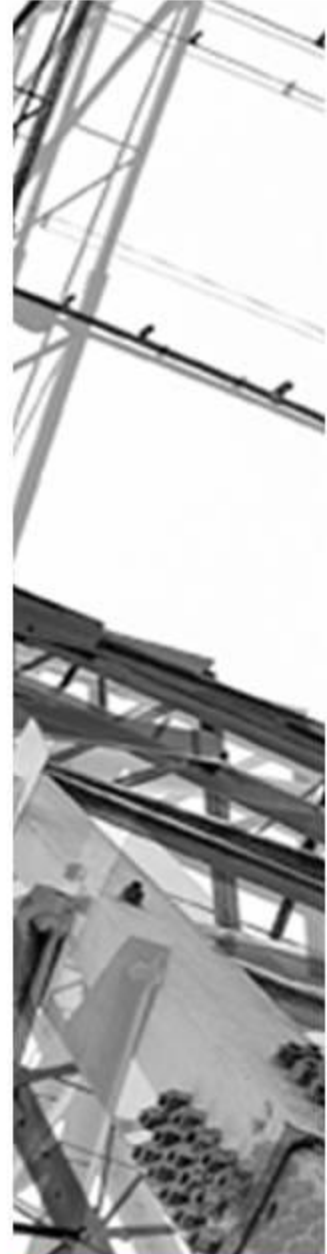
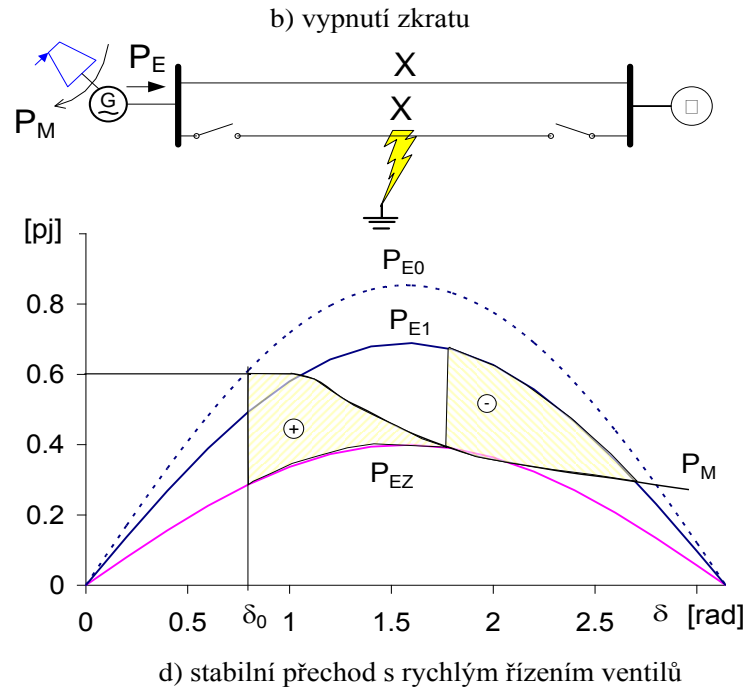
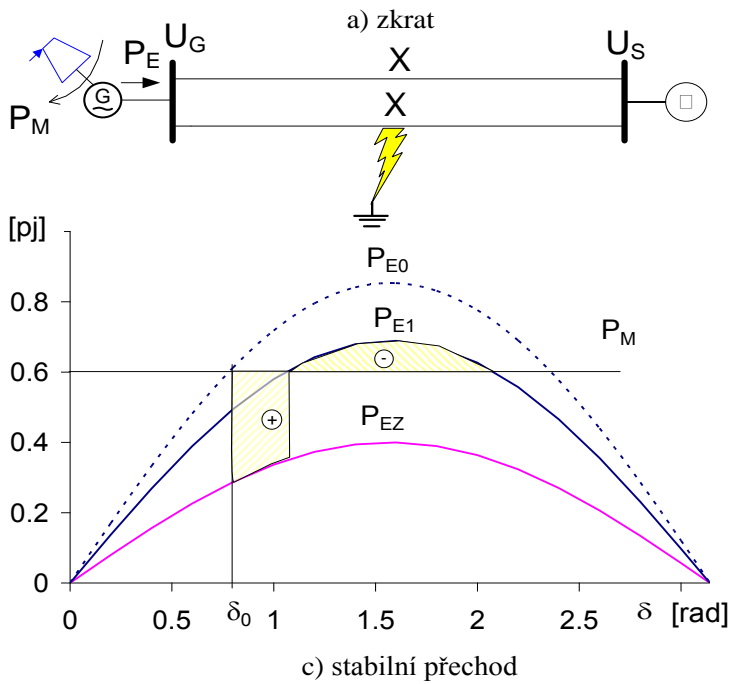
b) stabilní přechod

c) nestabilní přechod

Úhlová stabilita – zkrat

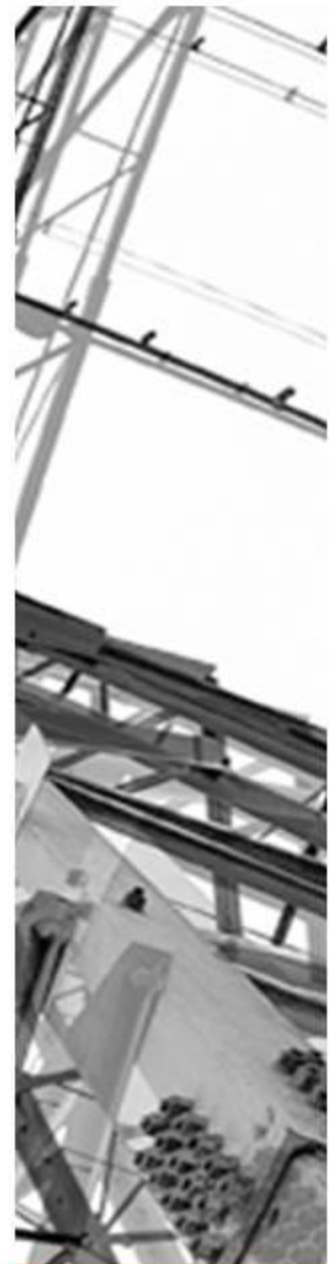

Frekvenční stabilita

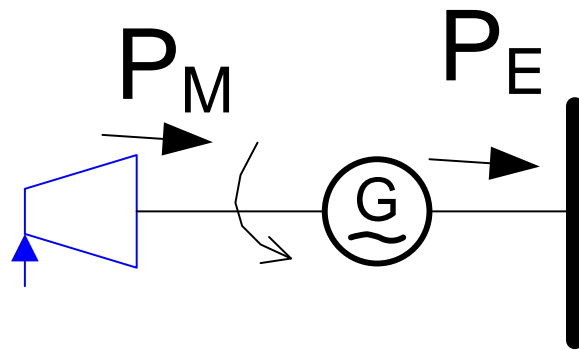
- Schopnost zdroje udržet otáčky (frekvenci) blízko jmenovité hodnotě

- Ovlivněna:
 - regulačním rozsahem stroje,
 - parametry soustrojí (setrvačnost).

- Nalezení ustáleného bodu po poruše ovlivňuje:
 - regulace turbíny,
 - odezva zátěže na odchylky frekvence.

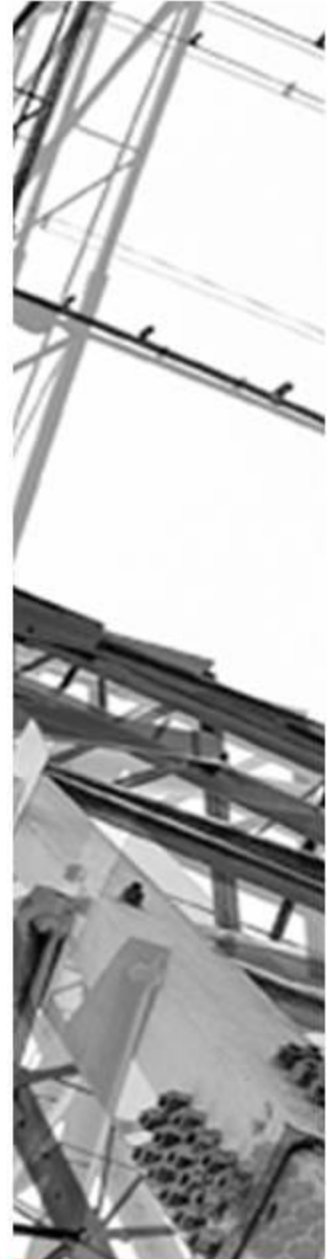
Frekvenční stabilita

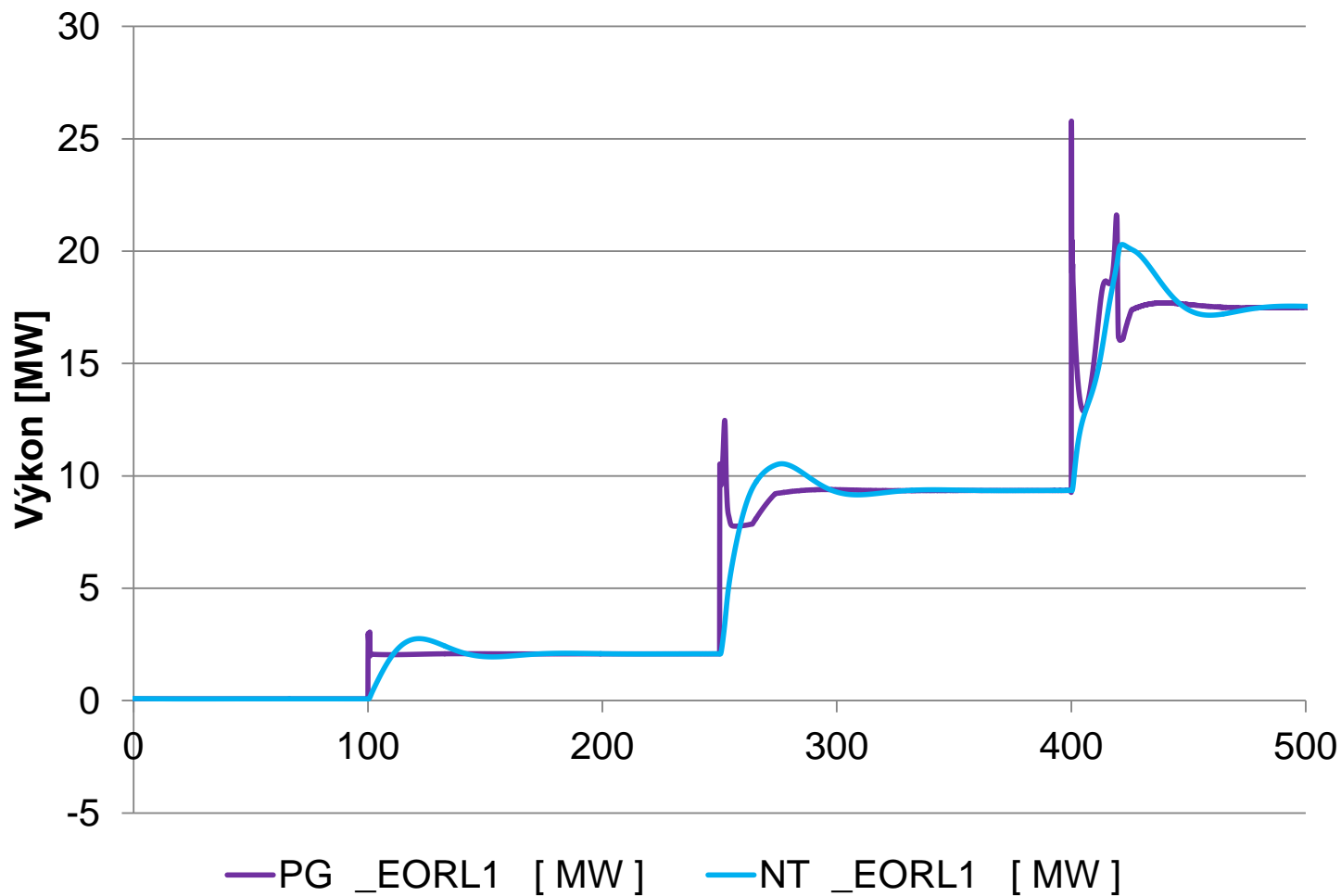
$$J * \frac{dn}{dt} = M_{mech} - M_{el}$$

$$T_M * \frac{df}{dt} = P_{mech} - P_{el}$$

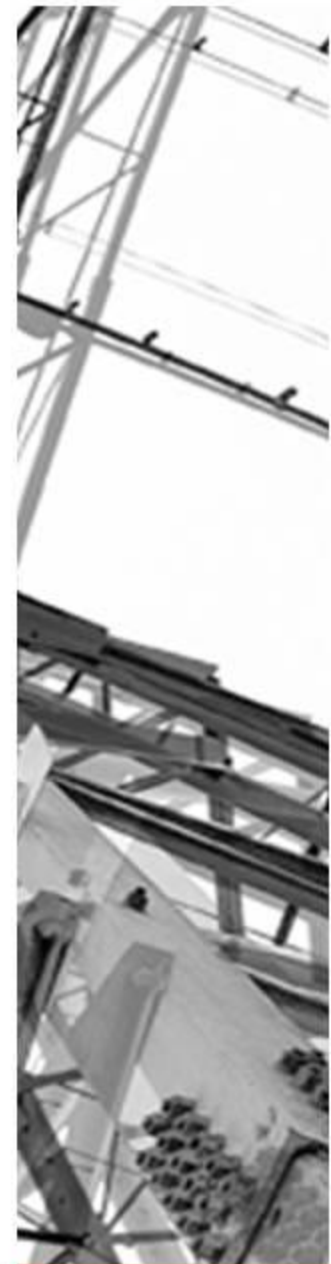
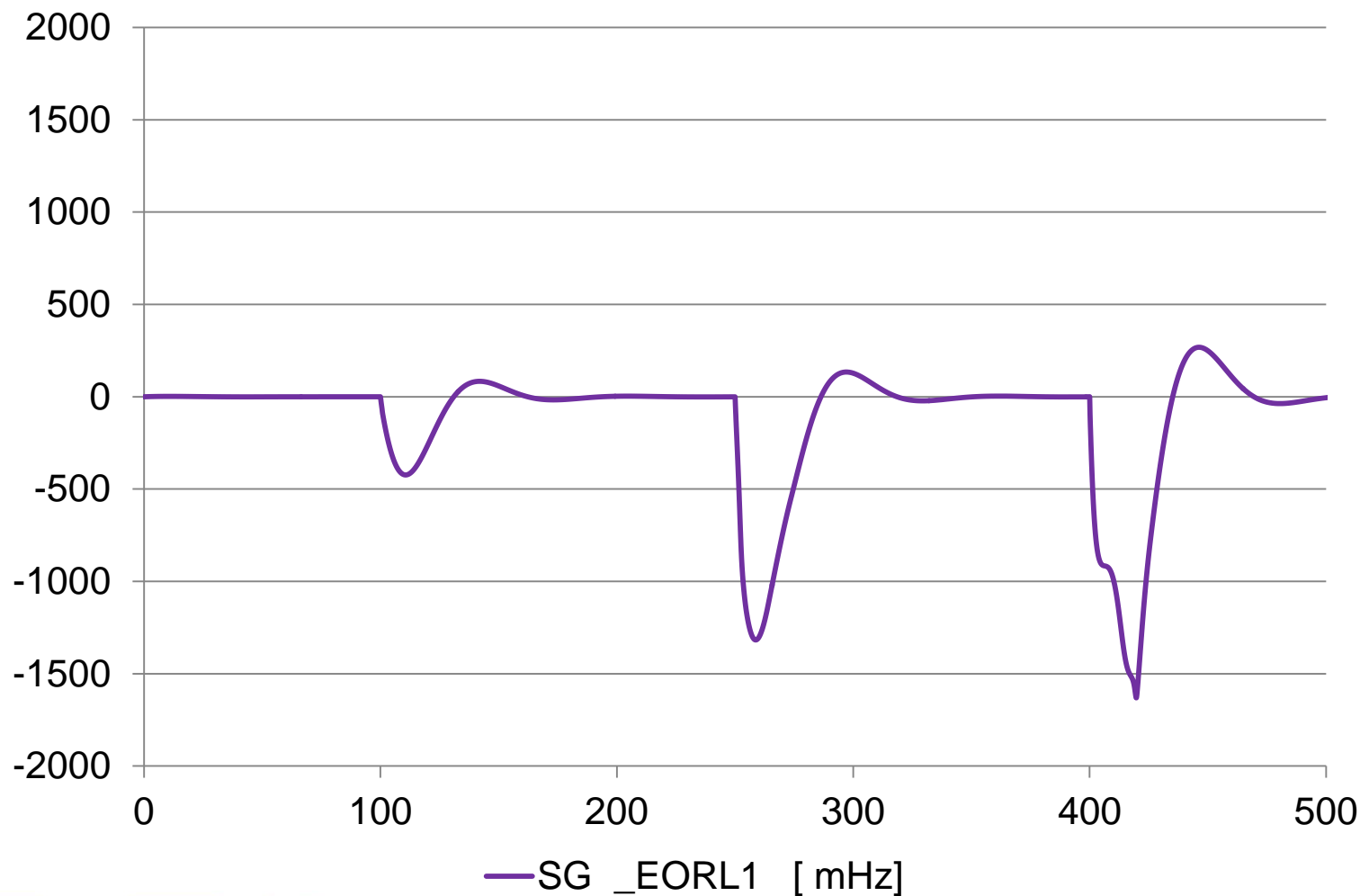
$$T_M = J \frac{\omega_M^2}{S_N}$$

Ukázka spouštění velkých pohonů

Ukázka spouštění velkých pohonů

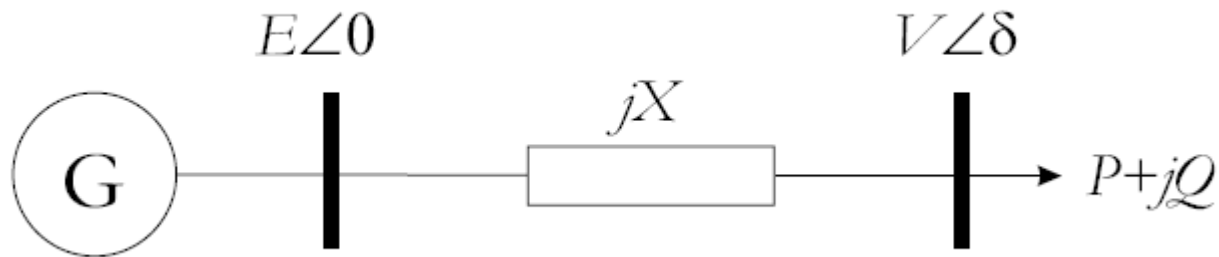

Napět'ová stabilita

- Schopnost soustavy přenést výkon při daném napětí
- Ovlivněna:
 - zkratovým výkonem,
 - parametry soustavy.
- Nalezení ustáleného bodu po poruše ovlivňuje:
 - činnost budicí soupravy,
 - chování zátěže.

Napěťová stabilita

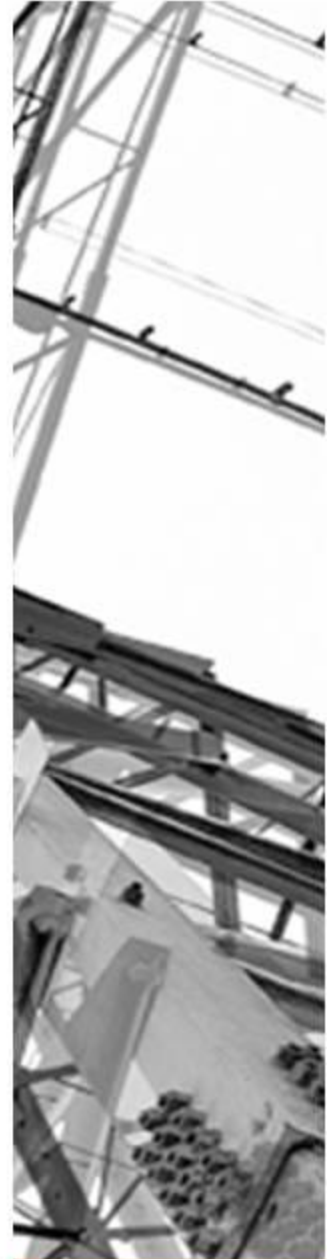
Přenos po vedení

Výkon zátěže

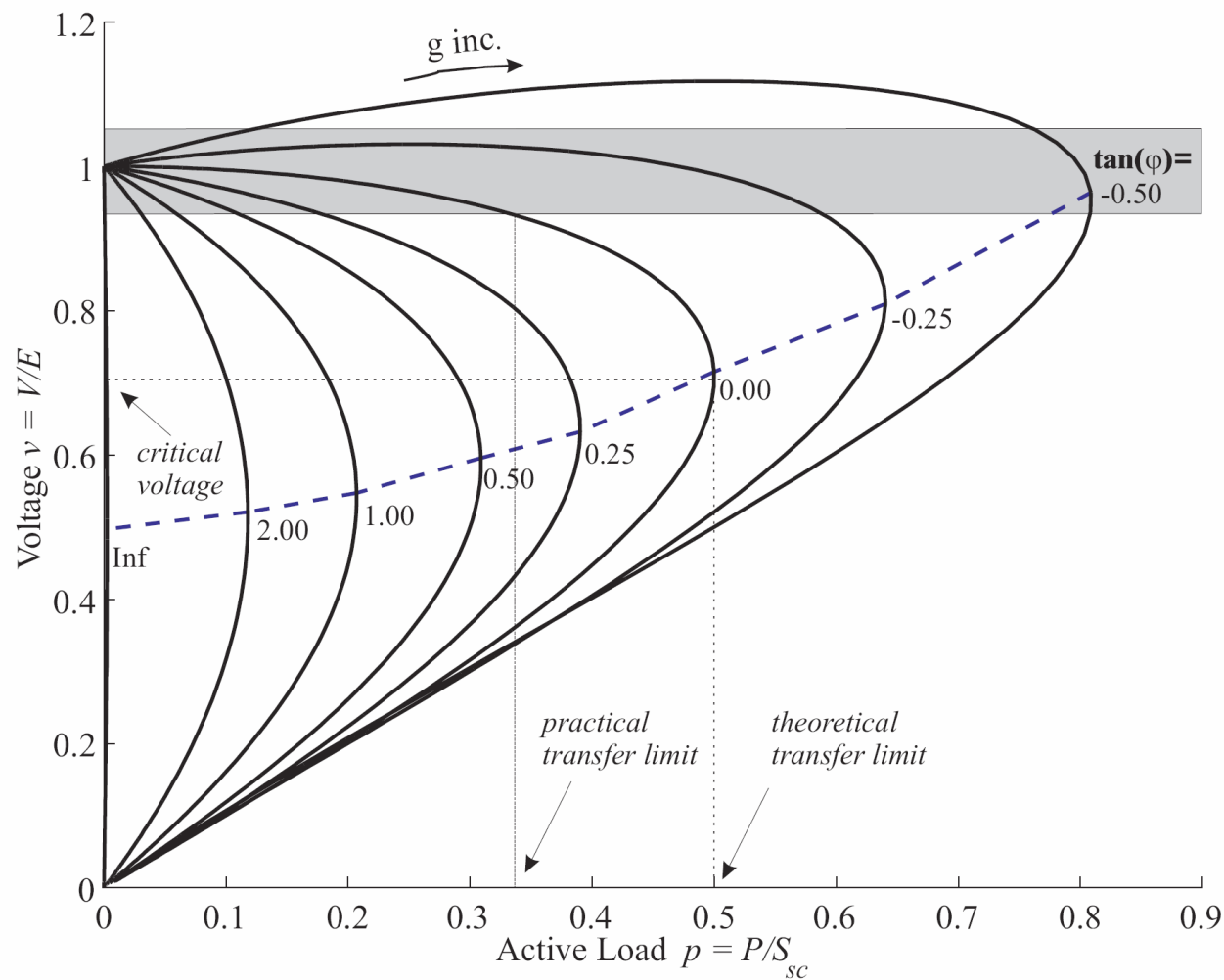
$$P = -\frac{EV}{X} \sin \delta$$

$$Q = \frac{EV}{X} \cos \delta - \frac{V^2}{X}$$

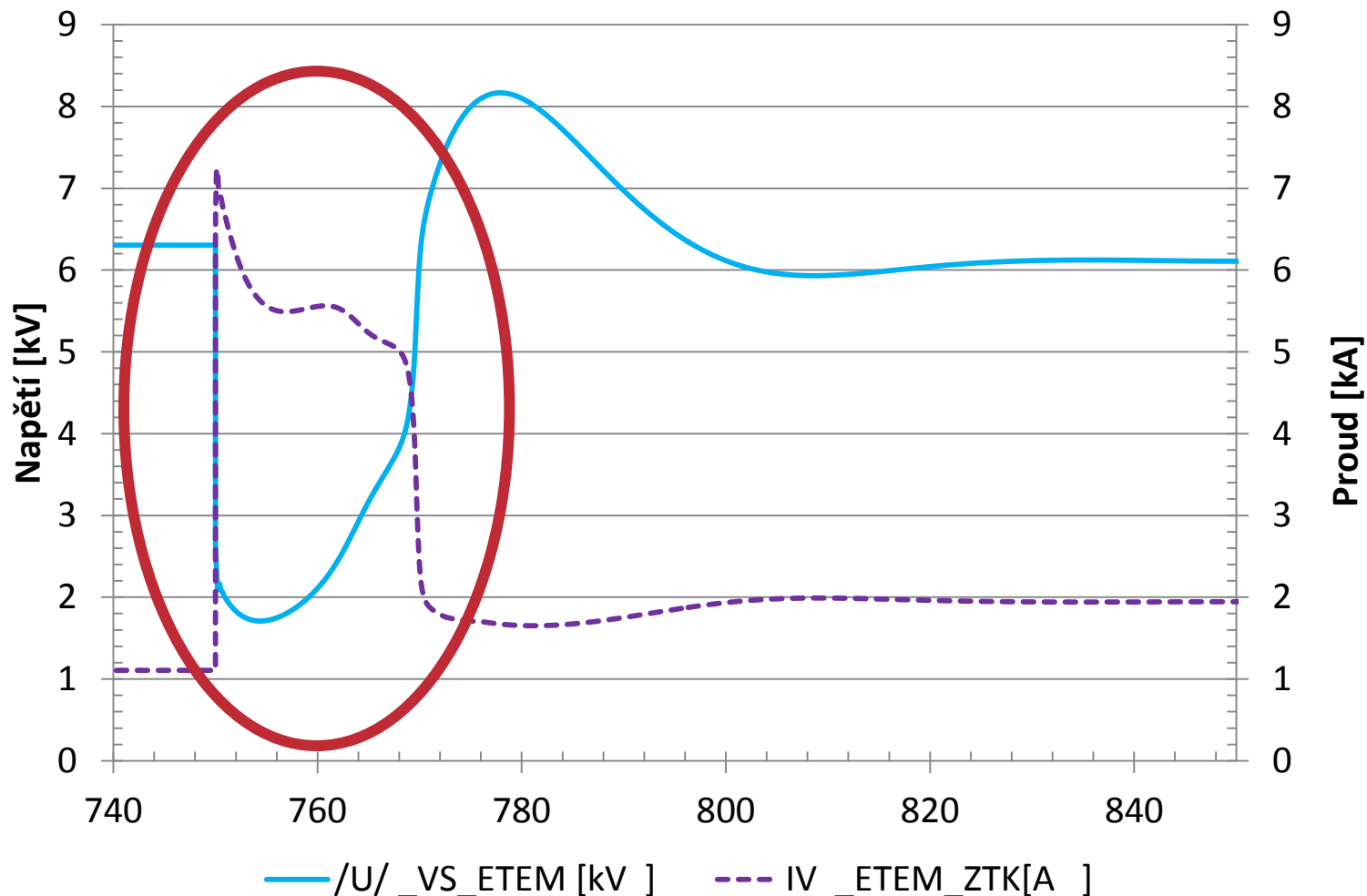
$$P + jQ = V^2 G(1 + j \tan(\phi))$$

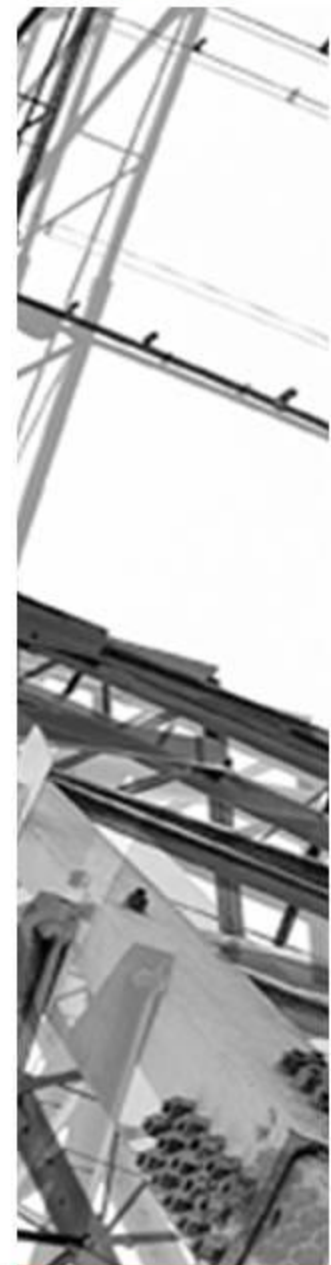
Napěťová stabilita

Kde je vidět zkratový výkon?

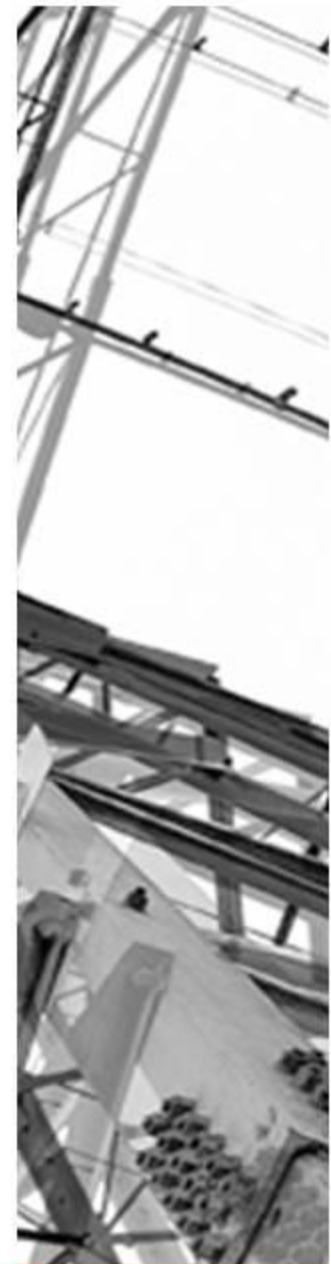
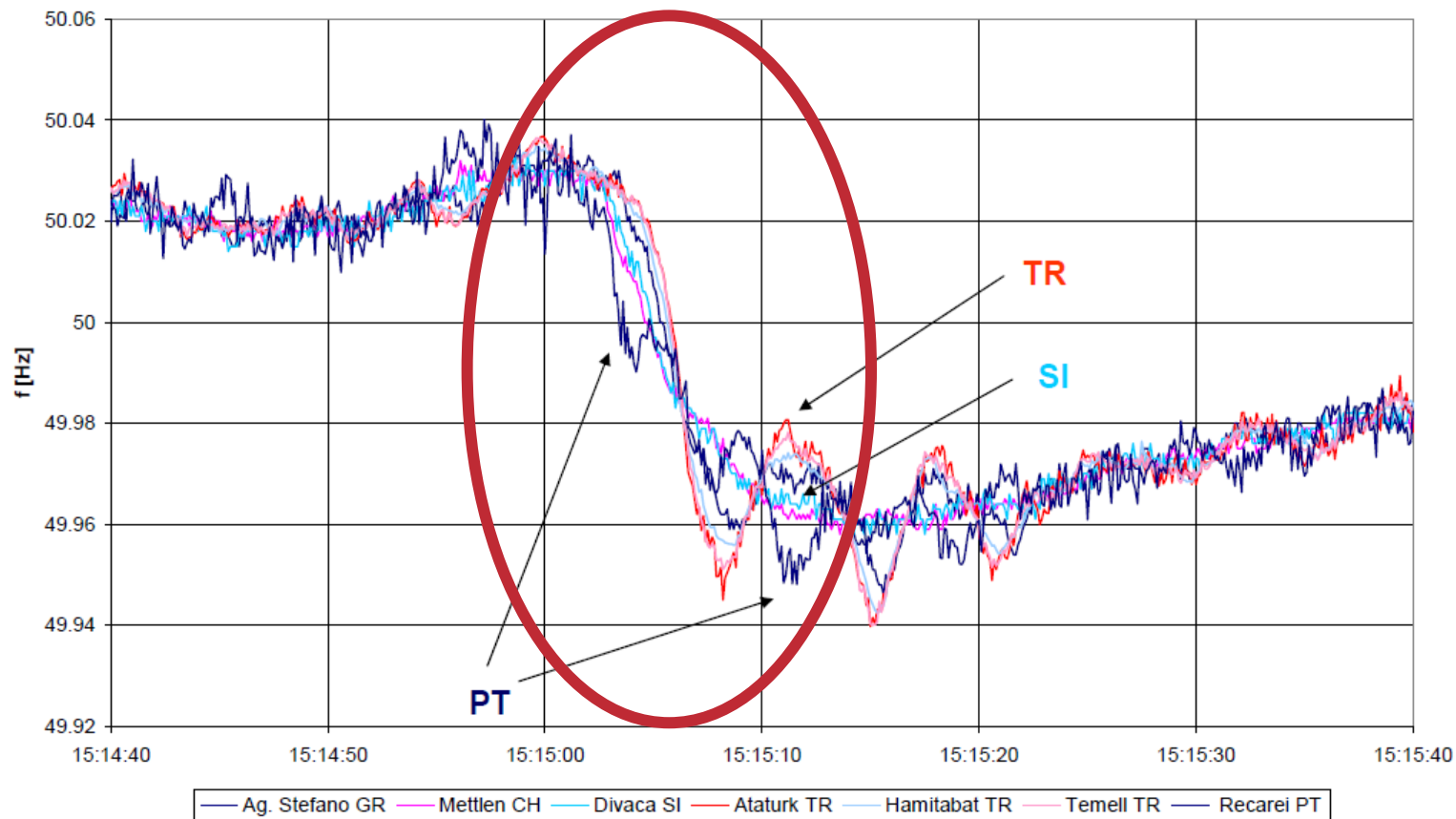

— /U/ vs ETEM [kV] - - - IV ETEM_ZTK[A]

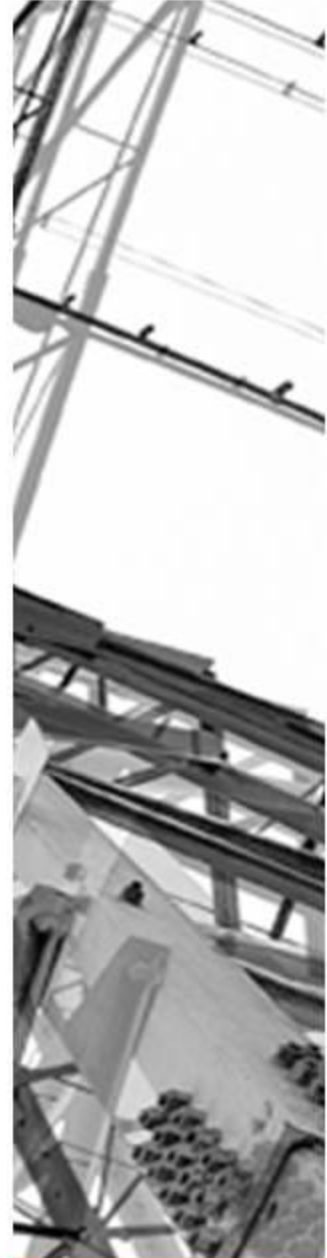
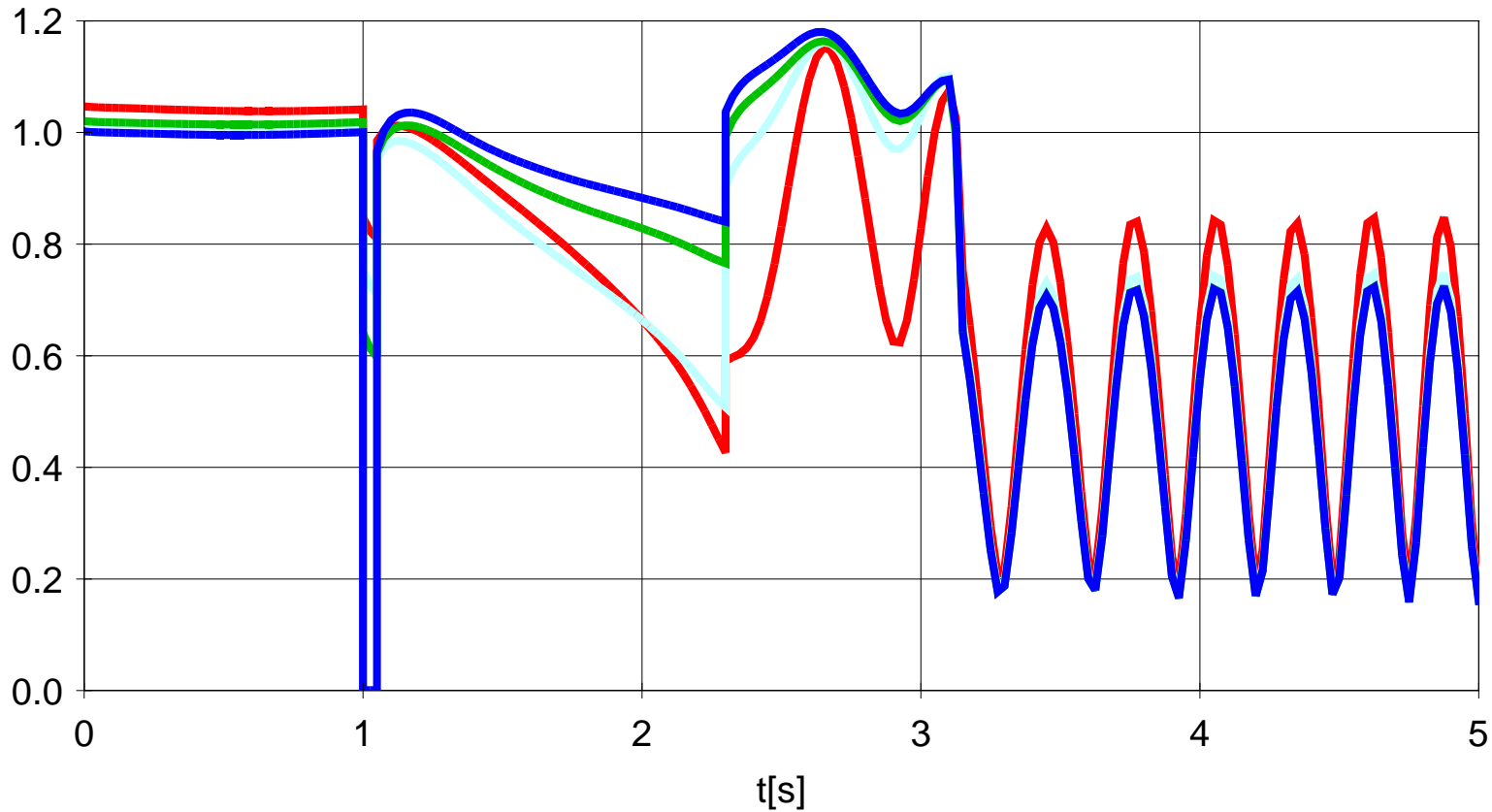

Kde je vidět setrvačnost?

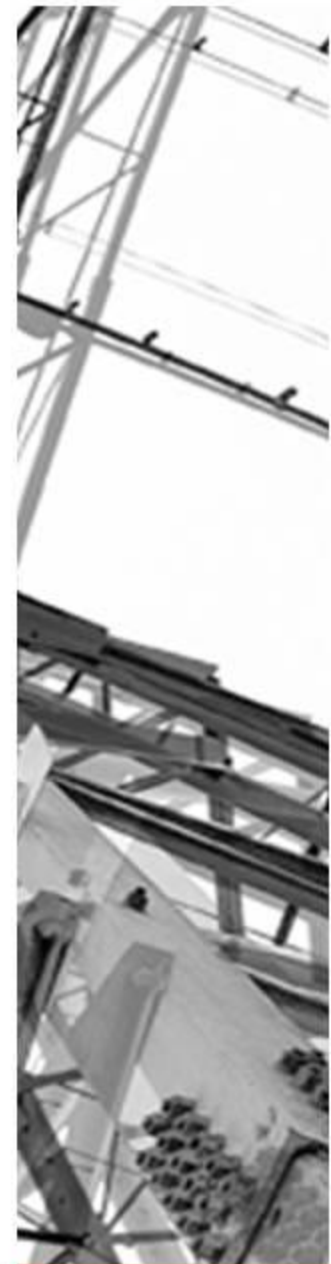
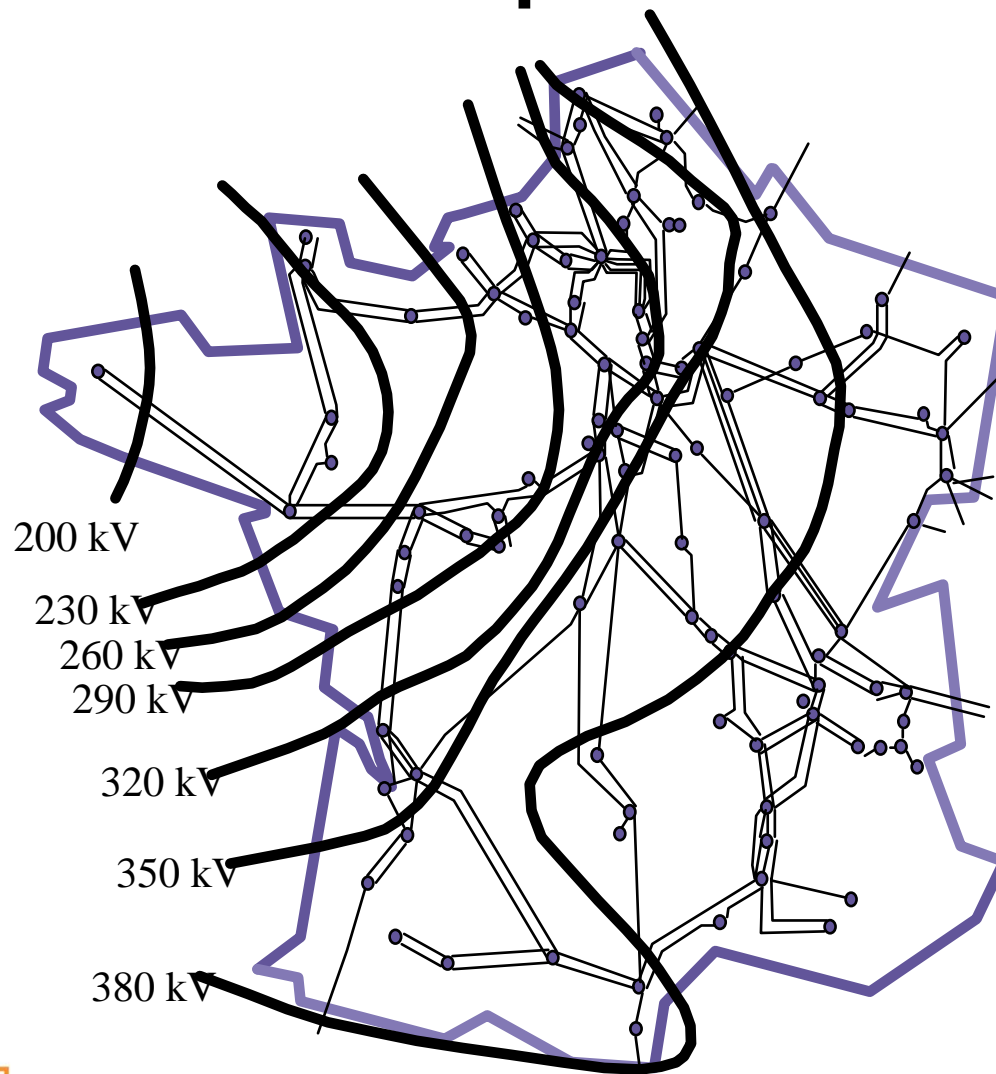
Výpadek 1500 MW

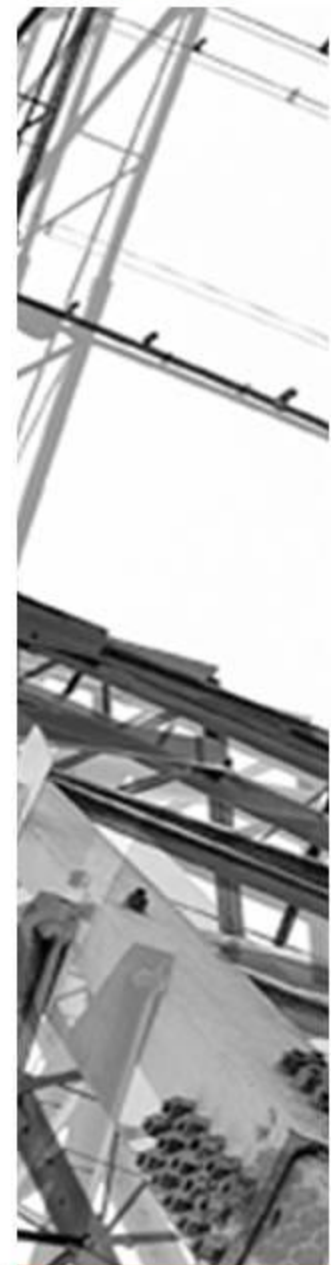
Ukázka simulované ztráty stability

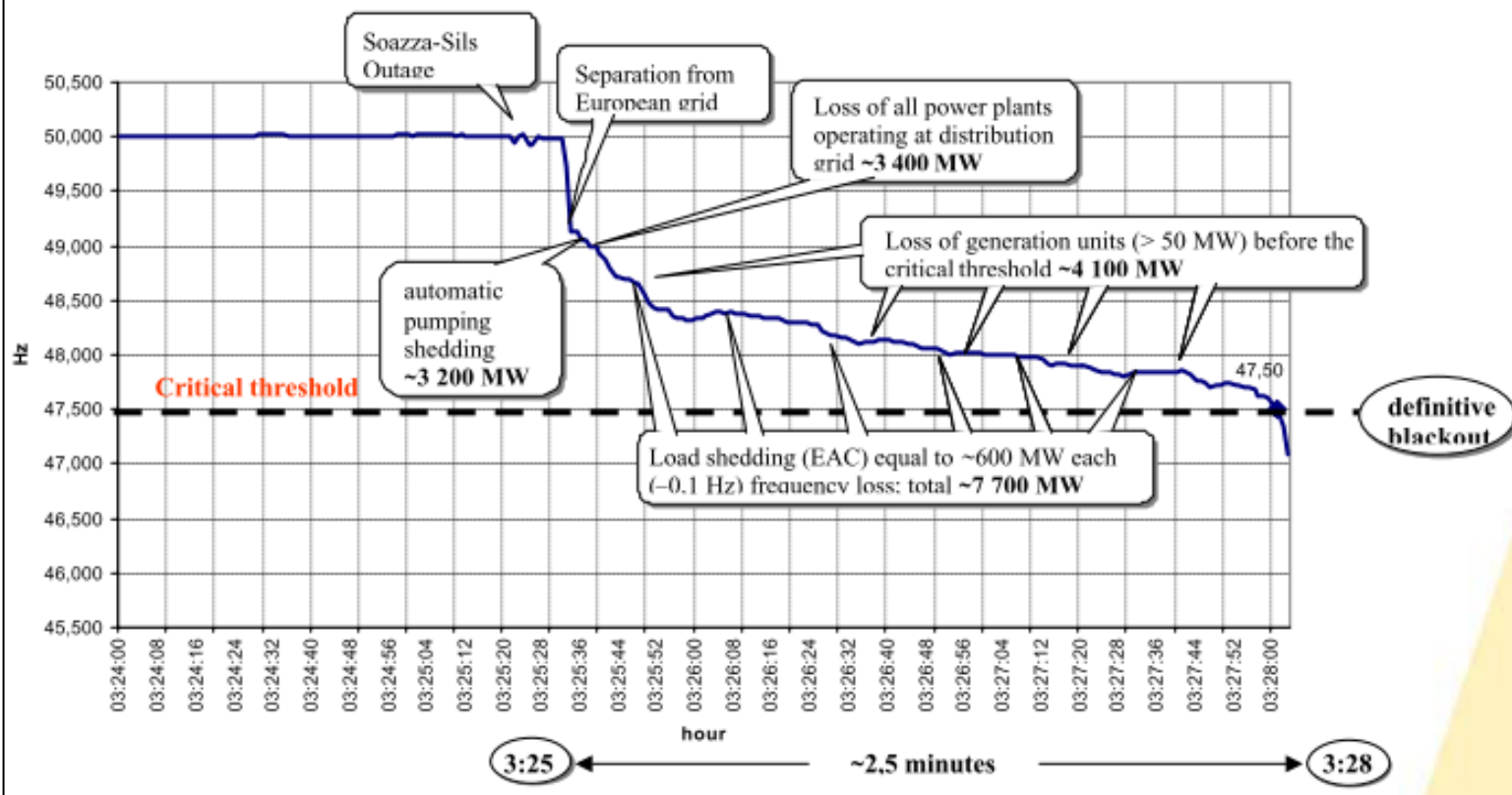
Ukázka napět'ového kolapsu

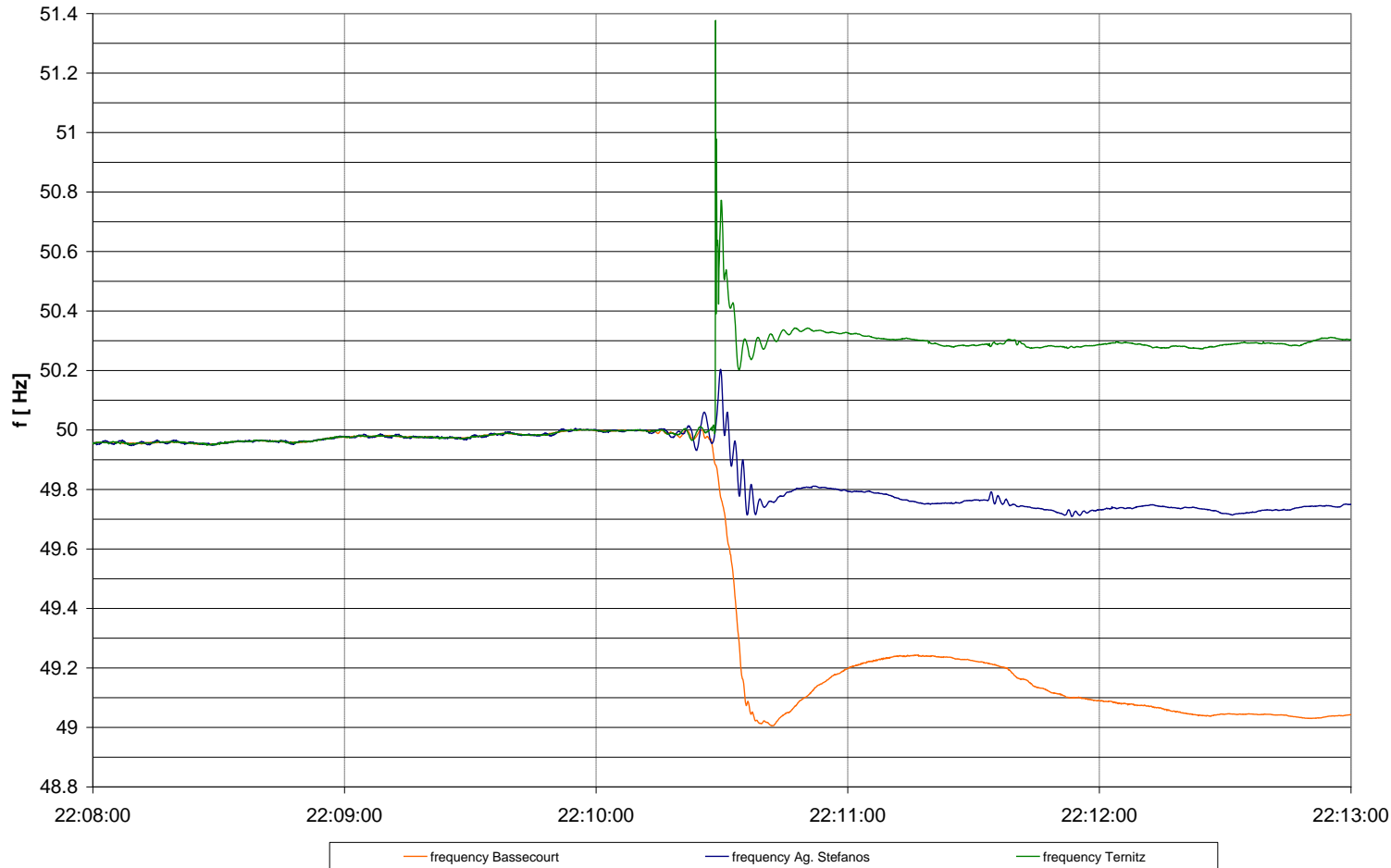
Blackout Itálie 28. září 2003

Frequency behaviour in Italy in the transitory period

Rozpad UCTE 4. listopadu 2006

Shrnutí

- Dynamickou stabilitu lze dělit na:
 - úhlovou,
 - frekvenční,
 - napěťovou.
- Je silně ovlivněna vlastnostmi, které nově připojované zdroje (s frekvenčními měniči) nemají
- Minulé poruchy ukázaly, že k mezi porušením dynamické stability a úplnou ztrátou napájení může být rozdíl jen několik minut

Vedeme elektřinu nejvyššího napětí

Martin Pistora

specialista oddělení Analýzy PS

ČEPS, a.s.

Elektrárenská 774/2

Praha 10

pistora@ceps.cz

www.ceps.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ